

Dojemná povídka o lásce autonomisty k dceři jednoho centralisty

Jaroslav Hašek

Koudelka miloval Suchselovic Lenu a počítal se mezi přívržence autonomie. Byl tedy autonomistou a četl Právo lidu.

Starý Suchsel, otec Lenin, patřil mezi centralisty odboráře. Byl tedy centralistou a četl Proletáře.

"Oba dva jsme sociální demokraté," řekl Suchsel jednou ke Koudelkovi, když ho potkal, "já jsem však centralista a ty jsi autonomista." Po těch slovech dal mu jednu za ucho.

"Zajisté, jsme sociální demokraté," pravil nato Koudelka, "já jsem však autonomista a ty jsi centralista." I vrátil mu záhlavek.

Starý Suchsel dal tedy Koudelku do Proletáře a Koudelka v Právu lidu nazval Suchsela stvůrou soudruha Hübra, která v Trpoměchách snaží se rozbít organizaci československé strany sociálně demokratické.

Od té doby Suchselovic Léna scházela se jen tajně s Koudelkou.

Koudelka snažil se vpraviti Léně zásady, že českému hnutí sociálně demokratickému musí se dostat samosprávy.

Suchsel pak doma vykládal Léně, že jediná správná cesta, kterou se má bráti strana sociálně demokratická, jest ta, již zastává Proletář, že totiž centralismus je spásou člověčenstva a Koudelka že je osel.

Když to Léna opakovala Koudelkovi, řekl: "Já že jsem osel? Nikdy. Tvůj otec je hlupák! My se chceme osamostatnit a provedeme to i bez tvého táty."

Léna milovala velice Koudelku a řekla doma k otcí, když ten spílal Koudelkovi: "Ne, Koudelka není tak špatný, on se chce jen osamostatnit od Vídně."

"Kdyby pánbůh dal," zvolal starý Suchsel, "a Koudelka mně padl do ruky, takhle ve tmě u hřbitova, já bych mu dal osamostatnění, já bych mu záda zreorganizoval, a kdybych tě s ním jednou potkal, já bych vám dal autonomii."

Když ubohá Léna vše Koudelkovi oznámila, zapřisáhl se, že od té doby bude vždy nosit s sebou býkovec, a kdyby potkal starého Suchsela, že by mu jeho odborový hřbet zmaloval do modra.

Léna se dala do pláče. "Mlč," řekl k ní přísně, "ty nevíš, co je to politika."

Ubohá Léna milovala také svého otce i sdělila mu, že prý slyšela, že Koudelka nosí s sebou býkovec.

I vypravil se Suchsel do města a koupil si tam u kupce půl libry střelného prachu a doma večer nabíjel starou pistoli, přičemž činil podivné poznámky.

"Já mu vykourím z hlavy samostatnost strany a bude aspoň o jednoho autonomistu méně! Tak, teď ještě tam dám sekané olovo a uvidíme, kdo zvítězí, zda autonomisti nebo centralisti!"

Naštěstí četl Koudelka v Právu lidu inzerát, ve kterém Max Böhnel ve Vídni nabízí dobré revolvery soustavy Lefošovy za šest korun i s 25 náboji.

Objednal si tedy jeden kus, nabil jej slavnostně a řekl Léně, okazuje jí revolver: "Kdyby každý jednal tak jako já, zbavili bychom se tak ve straně záhy všech, kdož jsou ve vleku vídeňské odborové komise, milá Lénó! Řekni tátovi, že tě mám rád, ale že jsem si na centralisty koupil pětihlavňový revolver!"

Co si měla ubohá Léna počítí? Pověděla tedy otcí, že má Koudelka na centralisty pětihlavňový revolver.

Starý Suchsel byl domkář. Prodal prase a koupil si ve městě šestihlavňový revolver velkého kalibru za třicet korun.

"Ten provrtá šest a ne jen jednoho autonomistu," sdělil Léně, "zejména když všichni budou takoví hubení jako ten osel Koudelka."

Ubohá Léna proplakala celou noc a druhý den svěřila všechno Koudelkovi.

Koudelka byl také domkář. "Hergot," zvolal, "prodám tele a koupím si brovninkovou pistoli. Ta sestřelí každého centralistu na vzdálenost půl hodiny. Milá holka, teď to už dopadne blbě s odboráři."

A také tak učinil. Pro brovnink jel až do Prahy. Prasklo na to to celé tele.

Když Léně okázal Koudelka strašnou tu zbraň, klekla Léna před ním na kolena a srdcelomně ho prosila, aby přestal být autonomistou.

"Nikdy, Lénó," odpověděl ubohé dívce. "I kdybych měl tebe ztratit, budu vždy pracovat pro osamostatnění strany sociálně demokratické v Čechách od vídeňského vedení."

Lenino srdce pukalo hořem, když svému otcí vykládala, že jde pověst po Trpoměchách, jak si Koudelka koupil brovnink na centralisty.

Suchsel se otřásl. U všech čertů, co je víc než brovnink, aby upevnil své odborářské stanovisko vůči takovým separatistickým snahám nepřítelé.

"Co je víc, co je mocnějšího, hroznějšího a drtivějšího?"

Dlouho si lámal hlavu, jezdil do města, chodil po okolí, až jednoho dne prodal chalupu s polem, sebral Lénu a odjel s ní do Prahy, napsav Koudelkovi tento stručný dopis:

Ty osle! - Chystej se na věčnost! Jedu do Prahy koupit strojní pušku. Ať žije odborářství a centralismus! Pryč s autonomisty!

Koudelka ztrativ Lénu odstěhoval se po tomto dopisu do Ameriky a není pochyby, že všechny své vydělané peníze v této zemi dolarů věnuje na zakoupení strašného obléhacího děla, aby tak podepřel separatistické snahy strany československé sociální demokracie.

Karikatury - 13 2. 1911